

Z cizích literatur

Drieux La Rochell: 1. La Suite dans les Idées

2. Le Jeune Européen

Drieux je stále čten; první z uvedených spisů nedávno vyšel ve vydání pátém, druhý ve třetím. Divná kompozice ultramodernisty, kapitalisty a komunisty; je bonapartista, fašista, blízký Action française, a rozumí se také přívrženec Freuda; je nebojácný a mluví kasárensky zejména o pohlavních věcech, prodělal válku a byl několikrát raněn. Neohlíží se tedy na formality staré společnosti a literatury. Po svých dřívějších pracích (zejména v prorocky stylizované kritice moderní Francie v *Mesure de la France*) podává *La Suites* psychologické studie rozmanitých pochybných charakterů; autor ty studie počítá k poezii, nejen některé partie volného verše à la Whitman, nýbrž i prózu.

Studie o mladém Evropanu začínají konstatováním, že jeho matka nevěděla, kdo byl jeho otcem (téma se v ací častěji, někdy podáno po lopatě, že matka nebyla hodná); chce tím říci, že mu otázka krve, rasy, národnosti je lhostejná. Je západník, vyrostlý, vychovaný na Západě, ale to vychování, ostatně hodně pochybné, je mu jen prostředkem orientovat se všeobecněji, katolicky, jak to udělala Francie od 12.-17. století. Evropa je pokryta ruinami kostelů bez Boha a zámků bez králů a žije v uctívání těchto ostatků, nemajíc síly, aby je přetvořila a oživila, jak to učinila v středověku s ruinami řeckými a římskými. Dnes Evropa miluje ruiny pro ruiny - láska zchudlých starců, kteří od bohatých Američanů vybírají za návštěvu vstupné. A Američané? Slepí vykořisťovatelé, kteří také již vykopávají ruiny Aztéků a Mayů, utekli z umírající Evropy, ale tím se jí nezhostili. Evropa je stará: Italové ohniví, ale prázdní, Španělové zapomenutí, Francouzové v anestézii, Angličané bez zaměstnání, Skandinávci konzervovaní v ledu, Němci otupení prací, mladí Slované narození příliš pozdě do světa příliš starého... Drieux věří v úpadek Evropy, Asie, Ameriky, celé planety, a oddává filozofii té dekadence. Ale víra v dekadenci je stejně nicotná jak víra v pokrok - - ať umře člověk, ať žije svět! Člověk umírá, ale neumírá Duch - historie, věda nic nepomohou, Duch je mimo čas atd. Jak vidno, Nietzsche a ostatní sloupové moderních duchaplností.

Z cizích literatur. Přítomnost, 5, 1928, č. 23, s. 361-362, 14. 6. - Podepsáno B. L. A ÚTGM - CD 28, strojopis textu recenze, nedatováno, podepsáno B. L.

Nadslovanství

Ve zprávách českých listů o zájezdě našich oslanců do Jugoslávie byla zmínka, že při jedné řeči Kramářově Štěpan Radić oponoval. Z referátu tisku nemohli jsme vyrozumět, o čem šlo. Měli jsme dojem, že na pokyn zpráva o aféře byla hodně ztlumena. Teď však přicházejí zprávy z Bělehradu a Záhřebu, a také účastníci bělehradského zájezdu rozvažují a dávají vůbec zprávy, aneb aspoň „pokyny“. Ze všeho vychází najevo, že někteří vůdcové naší delegace si nevedli tak, jak se od hostů v každé zemi očekává. Také řeči i dr. Kramáře i dr. Uhlíře dokazují, že pánové situaci v Jugoslávii naprosto neznají. Dr. Kramář rozhovořil se o svém nadslovanství hned na nádraží v Bělehradě. Ale jeho řeč byla přijata velmi chladně. Když pak mluvil v plenárce, vystoupil Štěpan Radić a odmítl velmi důrazně známé nářky dr. Kramáře na ty, kteří vrahům podávají ruce. Zprávu o tomto incidentu listy zamlčely, nikoli kvůli Kramářovi. V dalších svých řečech dr. Kramář už byl opatrnější. Přesto v řeči na banketě, třebaže jen skrytými narážkami, hudl svoji. K tomu však byl tak beztaktní, že pochválil Mussoliniho pro jeho sociální reformy. Na to byl zakřičen slovem „Matteoti“. Také Pavel Radić reagoval na řeč a velmi ostře ji odmítl. Dr. Kramář všemožně usiloval, aby byl přijat on sám jediný králem. Patrně mu nedal Benešův vzor londýnský klidně spát, ale srbští politikové našemu nadslovanu tohoto spacího prášku nedopřáli. Patrně pan Kramář vlastní důvod odmítnutí z různých řečí vycítil.

Nejen v Jugoslávii, nýbrž i v Bulharsku nadslovanství našich politiků nenese kýženého jimi ovoce. Tentokrát se jedná o aféru agrární strany. Byl totiž učiněn pokus v mezinárodním agrárním byrů, utvořit zvláštní sekci Malé dohody. K tomu účelu byli pozváni členové bulharské, chorvatské, srbské, polské a rumunské delegace, a těm německy bylo vyloženo, o čem běží. Po jednání, jemuž mnozí členové nerozuměli, byl podepsán protokol, jehož stručný obsah zněl, že ministr Hodža bude předsedou nové sekce a jeho žurnalistická famula sekretářem. Když však křivolaké jednání bylo Bulhary a jinými členy prohlédnuto, byl podpis bulharského člena na protokole odvolán. Bulharští členové celou věc objasnili českým členům, kteří, jak se rozumí samo sebou, do toho jednání o malodohodovou sekci pozváni nebyli. Také francouzský delegát Florand se proti těmto metodám velmi ostře vyslovil. Netřeba výkladu o tom, jakou politiku ministr Hodža sleduje. Chtěl mít oficiální místo, kde by svou osobní politiku ve jménu nadslovanství prováděl. Není to ponejprv, co ministr Hodža, prostě řečeno, svou politickou polévku jak se patří přesoluje.

V tištěném textu byla vypuštěna poslední věta prvního odstavce: Pokud běží o poslance Uhlíře jakožto předsedy naší delegace, Jihoslované viděli, že tento pán rád sedá na dvou, nebo i třech židlích. Také jeho vystoupení zejména v Sarajevě mu nepřineslo vavříků.

Poselství prezidenta Masaryka legionářům

Bratři!

Rád bych vás byl uvítal na Hradě, ale je vás tolik, že by nebylo místa, a těším se z toho, že je vás tolik!

Bratr Markovič nám připomněl náš program, legionářskou myšlenku: vydobýt, obnovit stát našeho národa a zařítit jej v duchu našich dějin - toť naše republika, republika jako záštita svobody všech a spravedlnosti všem.

Za světové války musili jsme se bránit, musili jsme tasit meč podle vzoru Žižkova; po válce a v míru jdeme po stopách Komenského, neboť v práci a vzdělání je naše spasení. Chceme mír, potřebujeme mír, abychom republiku konsolidovali, o mír neusilujeme ze slabosti, ale z přesvědčení, že úprava Evropy poválečné je pokrokem nad jejím stavem předválečným, skýtajíc možnost eventuální nesrovnalosti odklidit loajální dohodou národa s národem, státu se státem. To je smysl naší politiky zahraniční vedené bratrem Benešem.

Bratři! Politika republiky zahraniční i vnitřní odpovídá těm zásadám a ideám, které jsme prohlašovali za našeho zahraničního odboje, nezměnili jsme se v tom a nezměníme. Mně bylo osudem dáno stát se vaším mluvčím a vůdcem, apeloval jsem od samého počátku na váš rozum a rozvahu. Láska k národu a vlasti rozumí se slušným lidem už dávno sama sebou, v ní jsme byli vychováni od našich obrodíčů, kteří svou obrozenskou prací jsou spoluzakladateli naší republiky.

Není neskromností, máme-li vědomí toho, že náš zahraniční odboj byl nezbytnou podmínkou osvobození; jím jsme získali státy spojenecké. Je naší povinností vyslovit jim na této jubilejní oslavě naše vděčné díky. A je to zase ohled na spojence, jestliže si důrazně připomeneme, že v první řadě musíme spoléhat na sebe, na svou vnitřní sílu, na svou politickou dovednost, abychom republiku v její zvláštní zeměpisné situaci stále zdokonalovali. Tuto důvěru v sebe můžeme mít plným právem: to dokazuje náš odboj, nejen odboj zahraniční, nýbrž i domácí.

Nemáme ani kdy, ani chuti revidovat některé spory o legionářství a jeho význam; v jubilejní rok se raději pokusme odklidit nedorozumění a mužně se dohodnout.

Bratři! Většina nás vrátili jsme se domů cestou kolem světa: dívejme se na své národní a státní úkoly z hlediska světového, abychom překonali malost, dědictví a zbytek dlouhé poroby a nesvobody.

Nakonec vzpomeňme bratří padlých, a zejména těch, kdo za účast v odboji byli připraveni o život. Uvádím-li jen jméno Štefánikovo, shrnuju své city jako symbolem.